

Gerechtshof Den Haag

nr. 2007/0959

Memorie van antwoord

inzake

**De Nederlandse Orde van Accountants-
Administratieconsulenten,**

gevestigd te Den Haag,

geïntimeerde,

procureur: mr. E.J. Daalder

tegen

**1. De Stichting Werkgroep Minnelijk
Overleg,**

gevestigd te Wassenaar en

2. de heer mr. A. de Graaf AA MA,

Wonende te Broek op Langedijk

appellanten,

procureur: mr. R.Th.R.F. Carli

advocaat: mr. L.G.M. Delahaije

Geïntimeerde – hierna te noemen: de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NOvAA) – doet eerbiedig zeggen en concluderen voor antwoord:

1 Inleiding

- 1.1. Geïntimeerde – hierna: de NOvAA – kan zich verenigen met het vonnis in kort geding van de rechtbank Den Haag van 11 juni 2007 (rolnummer: KG 07/514), dat thans in hoger beroep door appellanten, de Stichting Werkgroep Minnelijk Overleg (Wmo) en de heer De Graaf – hierna gezamenlijk te noemen: de Wmo – bestreden wordt. De NOvAA is van oordeel dat de tegen dat vonnis gerichte grieven om onder meer de hierna te bespreken redenen moeten falen.
- 1.2. De NOvAA handhaaft al hetgeen zij in eerste aanleg heeft aangevoerd – ook voor zover door de rechtbank buiten beschouwing gelaten of verworpen – en bestrijdt de stellingen van de Wmo, behoudens voor zover uit het navolgende van een uitdrukkelijke erkenning blijkt.

2 Achtergronden en samenvatting van het geschil

Achtergronden

- 2.1 De NOvAA heeft in overleg met het Nederlands Instituut voor Registeraccountants (hierna: NIVRA) de Verordening gedragscode (VGC) vastgesteld. De VGC is de opvolger van de Verordening op de Gedrags- en Beroepsregels voor Accountants-Administratieconsulenten (GBA, Stcrt. 2003, 125). Met de invoering van de VGC heeft de NOvAA aansluiting willen zoeken bij de Code of Ethics van het IFAC (International Federation of Accountants).
- 2.2 In de Code of Ethics zijn in de eerste plaats de fundamentele uitgangspunten voor het uitoefenen van het beroep van accountant opgenomen (de zogenoemde principles). Daarnaast bevat de Code of Ethics een risicoanalyse van de concrete bedreigingen en bijbehorende waarborgen. Ten slotte is een specifieke toepassing van de gedragsregels op onderscheiden groepen van beroepsbeoefenaren opgenomen. De regelgeving in deze Code of Ethics richt zich niet alleen op de individuele accountant, maar ook op de dienstverlenende eenheid. De IFAC verstaat onder de definitie van professional accountant ook het kantoor waarbij deze accountant werkzaam is.
- 2.3 Ook voor de VGC geldt dat deze een systematisch verloop kent van algemene, voor iedere Accountant-Administratieconsulent geldende gedragsregels naar regels die voor een specifieke groep van Accountants-Administratieconsulenten gelden. Het belangrijkste verschil ten opzichte van de oude GBAA is dat het voor de toepasselijkheid van de gedragsregels van de nieuwe VGC afhankelijk is van de verrichte werkzaamheden of een accountant wordt aangemerkt als openbaar

accountant of als een accountant die onder een lichter regiem valt. De toepasselijkheid van gedragsregels is daarmee niet meer afhankelijk van het etiket dat de betrokkene zelf aan zijn werkzaamheden toekent.

- 2.4 Over de inhoud van de VGC is veelvuldig overleg gevoerd met de leden van de NOVAA, de vertegenwoordigers van de afdelingen van de NOVAA, het ministerie van Financiën en de Autoriteit Financiële Markten. Naar aanleiding van de ontvangen commentaren is de VGC nog een aantal keer gewijzigd. Het concept zoals dat na dit consultatieproces tot stand is gekomen, is vervolgens als voorstel op de agenda van de ledenvergadering van 11 december 2006 geplaatst.
- 2.5 Op de vergadering van 11 december 2006 is eerst gestemd over een aantal amendementen op de VGC, die door tegenstanders van de verordening waren ingediend. De voorgestelde amendementen zijn alle verworpen. Over de verordening zelf is bij handopsteking gestemd. Uit oogpunt van zorgvuldigheid en om te voorkomen dat onder de leden later discussie zou ontstaan over de geldigheid van de verordening, is dit proces van handopsteking driemaal herhaald. Bij iedere stemming heeft de voorzitter van de NOVAA geconstateerd dat de VGC met een meerderheid van stemmen was aangenomen.
- 2.6 De Minister van Financiën heeft op 21 december 2006 goedkeuring aan de VGC gegeven. De VGC is vervolgens in de Staatscourant geplaatst en met ingang van 1 januari 2007 in werking getreden.

Voor een uitgebreide uiteenzetting van de achtergrond bij de totstandkoming van de VGC verwijst de NOVAA naar de notitie, zoals die op 1 juni 2007 naar de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag is gezonden (**productie 1**).

- 2.7 De Wmo heeft zich niet bij het besluit van de ledenvergadering van de NOVAA tot de invoering van de VGC willen neerleggen. De Wmo heeft er voor gekozen buiten een democratische wijze van besluitvorming om haar bezwaren tegen de VGC aan zowel de civiele als de bestuursrechter voor te leggen. De Wmo heeft op deze wijze de verbindendheid van de VGC ter discussie willen stellen.
- 2.8 De bestuursrechtelijke procedure heeft geleid tot de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) van 1 november 2007, JB 2008, 35. Het CBb heeft zich onbevoegd verklaard op het beroep te beslissen, omdat de VGC aangemerkt moet worden als een algemeen verbindend voorschrift waartegen geen bestuursrechtelijke rechtsmiddelen openstaan. De beslissingen die zijn genomen in het kader van de voorbereiding van de VGC betreffen volgens het CBb procedurele beslissingen, die dusdanig met de VGC verknoopt zijn, dat zij daarvan, in elk geval voor wat betreft de mogelijkheid om daar in rechte (bij het CBb) tegen op te komen, niet los kunnen

worden gezien. Ook ten aanzien van die beslissingen komt het CBb dan ook niet aan een inhoudelijke beoordeling toe.

- 2.9 In de civielrechtelijke procedure heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag bij uitspraak van 11 juni 2007 het door de Wmo gevorderde afgewezen. Tegen deze uitspraak is de Wmo bij exploit van 3 juli 2007 in hoger beroep gekomen.
- 2.10 Alvorens het tot de uitwisseling van argumenten tussen partijen, als hier aan de orde, is gekomen, heeft uw Hof aanleiding gezien een comparitie van partijen te gelasten. Tijdens deze comparitie heeft de raadsheer-commissaris getracht partijen nader tot elkaar te brengen en ook met partijen van gedachten gewisseld over de inhoud van de aangevallen uitspraak van de rechtbank.
- 2.11 De NOvAA heeft zich steeds bereid getoond voorstellen te doen om tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te komen. Naar aanleiding van de comparitie bij het Hof heeft de NOvAA dan ook een bespreking gehouden met de Wmo, waarin appellanten nog eens de gelegenheid is geboden hun wensen en bezwaren, verband houdend met de inhoud van de VGC en de totstandkoming daarvan, te uiten.

Zie in dit verband:

- Verslag van de bespreking met de Wmo van 31 januari 2008 (**productie 2**)

- 2.12 Tijdens deze bespreking heeft de NOvAA aangegeven bereid te zijn voorstellen te doen om de mogelijkheden voor leden om voorstellen te doen te vergroten, maar daarbij wel vast te willen houden aan het consultatieproces dat de NOvAA steeds in het kader van besluitvorming aanhoudt. Dit consultatieproces houdt in dat de NOvAA, alvorens een voorstel in de ledenvergadering ter stemming te brengen, eerst de leden in de gelegenheid stelt hun suggesties via de afdelingen, het bestuur of een ledenvergadering kenbaar te maken. Een democratische wijze van besluitvorming wordt door deze consultatie extra gewaarborgd, omdat zo alle leden – en niet alleen de op een vergadering aanwezige leden – bij het proces van besluitvorming betrokken worden. Alleen indien voldoende draagvlak onder de leden bestaat voor een bepaald voorstel, wordt deze in een reguliere vergadering ter stemming gebracht. Blijkt uit de consultatie dat er geen draagvlak voor de voorstellen bestaat, dan zal het bestuur daar in de volgende ledenvergadering melding van doen. Dit in tegenstelling tot het voorstel van de Wmo op basis waarvan voorstellen zonder voorafgaande consultatie in de ledenvergadering in gebracht worden, hetgeen een minder democratische werkwijze betekent dan de werkwijze die de NOvAA voorstelt, omdat op deze wijze niet gewaarborgd wordt dat een meerderheid van de leden in een voorstel gekend wordt.

Overigens blijft het voor ieder lid mogelijk om amendementen in te dienen op onderwerpen die de NOvAA na consultatie van de leden op de agenda van de ledenvergadering heeft gezet.

2.13 De NOvAA heeft aan de Wmo het volgende voorgesteld:

1. Indien het door een lid aangedragen onderwerp een onderwerp is dat door het bestuur nog niet zelf ter hand is genomen, dan is het bestuur bereid het onderwerp voor de ledenvergadering te agenderen. Het onderwerp kan dan tijdens de ledenvergadering toegelicht worden, waarna het bestuur het hiervoor geschetste consultatieproces zal opstarten. Zelfs indien slechts één lid verzoekt om een dergelijk onderwerp te agenderen, zal het bestuur dit verzoek honoreren.
2. Indien het door een lid aangedragen onderwerp betrekking heeft op een discussie die door het bestuur reeds ter hand is genomen, is het bestuur niet bereid het onderwerp te agenderen. Indien dit lid een mening over zo'n onderwerp heeft, kan het gebruik maken van de reactiemogelijkheden die op dat moment ook voor alle andere leden openstaan. Het bestuur zal de binnengekomen reacties wege en op basis daarvan met voorstellen naar de ledenvergadering gaan. Het is dan aan de leden om voor of tegen die voorstellen te stemmen. Het bestuur is niet van plan om met voorstellen naar de ledenvergadering te gaan waar het zelf niet achter staat.

Het tweede voorstel beperkt de mogelijkheden van de leden voorstellen aan de ledenvergadering te doen voorleggen. Dat is in de eerste plaats het geval indien sprake is van voorstellen die reeds in de ledenvergadering ter discussie hebben gestaan en waar dus reeds een besluit over genomen is of de gevallen waarin een voorstel nog niet in de ledenvergadering aan de orde is geweest maar de discussie of meningspeiling nog gaande is. In de tweede plaats zal het bestuur niet met voorstellen naar de ledenvergadering gaan waar het zelf niet achter kan staan, omdat het bestuur in dat geval daarvoor geen verantwoordelijkheid kan dragen. Daarmee is bedoeld de situatie waarin het een voorstel betreft dat naar zijn inhoud in strijd is met de geldende regelgeving of waarvan de uitvoering anderszins (praktisch) onmogelijk is of afbreuk doet aan de wettelijke taken van de NOvAA (vergelijk de later aangehaalde brief van 6 maart 2008, productie 4).

Een voorbeeld daarvan zou zijn de door de Wmo gevorderde buiten werkingstelling van de VGC, omdat daarmee niet meer voldaan wordt aan het vereiste in artikel 25, eerste lid, van de Wet AA op grond waarvan de inhoud van de gedragsregels van de NOvAA op onderdelen gelijk moet zijn aan de gedragsregels die het NIVRA ter zake hanteert.

Buiten de gevallen dat het aannemen van een voorstel door de ledenvergadering in strijd zou komen met de wet of afbreuk doet aan de wettelijke taken van de NOvAA, zal het bestuur bij toepassing van deze tweede weigeringsgrond terughoudendheid betrachten.

- 2.14 Met dit voorstel van de NOvAA is de Wmo niet akkoord gegaan. Dat blijkt onder meer uit de brief van 19 februari 2008 van de heer De Graaf, voorzitter van de Wmo, aan de NOvAA (**productie 3**). Daarin doet de heer De Graaf twee tegenvoorstellen aan de NOvAA, waarop de NOvAA enkel met een bevestigend 'ja' of een ontkennend 'nee' kan antwoorden. Uit de wijze waarop de heer De Graaf zijn voorstellen doet, volgt reeds dat hij geen discussie wenst over de inhoud daarvan. De NOvAA heeft bij brief van 6 maart 2008 gereageerd op de brief van de Wmo (**productie 4**). Vanwege het stellige karakter daarvan heeft de NOvAA zich genoodzaakt gezien deze met een enkele ontkening te beantwoorden. De NOvAA geeft daarbij evenwel aan bij de eerder door haar voorgestelde wijze van besluitvorming te blijven en laat de Wmo de ruimte alsnog op deze voorstellen in te gaan.
- 2.15 Met de door haar voorgestelde aanpassingen in de besluitvorming sluit de NOvAA aan bij de wijzigingen in de regelgeving van het NIVRA. In de nieuwe Verordening op de Ledenvergadering van het NIVRA is het recht op het indienen van moties opgenomen en wordt het indienen van amendementen, de woordvoering en de stemprocedures nauwkeuriger bepaald. In deze nieuwe verordening is geen recht voor de leden neergelegd om ontwerpverordeningen zelfstandig en rechtstreeks aan de ledenvergadering te kunnen voorleggen. Het NIVRA is van mening dat dit een vergaande inbreuk zou betekenen op de zorgvuldigheid waarmee verordeningen behoren te worden voorbereid en ingebracht.
- 2.16 Het NIVRA houdt – net zoals de NOvAA – een consultatie onder zijn leden. Het NIVRA heeft dit proces van consultatie als volgt vormgegeven:

“Tijdens de voorbereiding worden leden rechtstreeks en via de betrokken vakgroepen geraadpleegd. Om dit te bereiken wordt bijvoorbeeld een eerste concept voor een ontwerpverordening op de website van het NIVRA gepubliceerd, ruim voor de formele publicatie in de Staatscourant. Na de consultatie van de leden worden de ingediende commentaren verwerkt. Het bestuur doet van de wijze waarop dit is gedaan altijd mededeling aan de leden.

Daarna volgt de verplichte publicatie, op grond waarvan iedereen bedenkingen kan inbrengen.

Na de informele en formele consultaties worden de ontwerpen voor verordeningen als stukken bij de agenda voor de ledenvergadering aan alle leden toegezonden.

Als de ledenvergadering instemt met het ontwerp en waar nodig toestemming van de minister is verkregen, kan de vastgestelde verordening gepubliceerd worden en in werking treden.”

Zie de nadere toelichting bij de Verordening op de Ledenvergadering 2008 op de website van het NIVRA, <<http://www.nivra.nl/etalage.asp>> (**productie 5**).

- 2.17 Het NIVRA laat de verantwoordelijkheid voor de ontwerpverordeningen bij het bestuur. De leden kunnen op grond van artikel 8 van de Verordening amendementen voorstellen op voorliggende ontwerpverordeningen. Een amendement mag niet tot strekking hebben een geheel nieuwe verordening voor te stellen, zo blijkt uit de toelichting bij dit artikel.

“Artikel 8

Op grond van artikel 23 WRA ligt de verantwoordelijkheid voor de ontwerpverordeningen bij het bestuur. In de WRA is aan de leden geen recht gegeven ter vergadering zelf voorstellen voor verordeningen in te dienen. De leden zijn daarentegen wel bevoegd om amendementen voor te stellen op voorliggende ontwerpverordeningen. Omdat iedereen op de vergadering bekend moet kunnen zijn met de amendementen wordt de mogelijkheid een amendement voor te stellen beperkt tot vijf dagen voor de vergadering. Een ontwerpverordening die niet conform artikel 23 WRA gepubliceerd is geweest kan niet ter vaststelling aan de ledenvergadering worden voorgelegd. Een amendement mag zodoende niet tot strekking hebben een geheel nieuwe verordening voor te stellen.”

Staatscourant 27 december 2007, nr. 250 / pag. 34, p. 4 (**productie 6**)

- 2.18 Nieuw voor de leden van het NIVRA is het recht een motie in te dienen. Artikel 18 van de Verordening op de Ledenvergadering 2008 bepaalt daaromtrent het volgende.

“Artikel 18

1. Een lid dat het woord voert kan daarbij een motie over het in behandeling zijnde onderwerp indienen. Een motie is kort, duidelijk geformuleerd en op schrift gesteld. De tekst van de motie wordt door de indiener voorgelezen.
2. Een motie heeft de strekking het gevoel van de vergadering over een bepaald onderwerp aan het bestuur kenbaar te maken.
3. Een motie kan alleen in behandeling komen indien zij door ten minste tien leden ondertekend is.
4. De behandeling van moties vindt plaats tijdens de beraadslaging over het in behandeling zijnde onderwerp, tenzij de voorzitter van de vergadering besluit haar later te doen geschieden.”

- 2.19 In de toelichting bij dit artikel wordt ten aanzien van dit motierecht opgemerkt dat het bestuur zelf besluit of hij de motie zal uitvoeren en op welke wijze hij dit zal doen.

“Artikel 18

Een motie maakt een wens van de ledenvergadering aan het bestuur duidelijk. Moties vormen een vast bestanddeel van de relatie tussen een vertegenwoordigend orgaan en bestuurders. Omdat het vertegenwoordigend orgaan de gewenste handeling meestal niet zelf kan uitvoeren, moet zij de mogelijkheid hebben aan het bestuur te vragen dit te doen. Een lid kan aan de ledenvergadering vragen het gevoel van de vergadering te uiten door het aannemen van de motie.

Als de ledenvergadering de motie heeft aangenomen is bekend aan het bestuur wat de ledenvergadering van hem verlangt. Het bestuur zal zelf besluiten of hij de motie kan en wil uitvoeren en langs welke weg. Over deze beslissing kan het bestuur in een volgende vergadering verantwoording afleggen.

Omdat een motie – doorgaans – geen onderdeel van de vergaderstukken vormt, is vereist dat de indiener van de motie deze aan de vergadering voorleest. Om voor iedereen inzichtelijk te houden waarover gestemd dient te worden moet een motie kort en duidelijk zijn. De motie dient om te kunnen worden behandeld reeds een zekere steun te bezitten. Dit moet blijken uit ondertekening van tien leden.”

Staatscourant 27 december 2007, nr. 250 / pag. 34, p. 4 en 5 (productie 6)

- 2.20 Het is voor de NOvAA onbegrijpelijk waarom de Wmo haar voorstellen heeft afgewezen, juist nu deze grote gelijkenis vertonen met het systeem van besluitvorming dat het NIVRA aanhoudt. Haar voorstellen zijn in ieder geval niet minder vergaand dan de wijzigingen die het NIVRA in zijn regelgeving omtrent de ledenvergadering heeft doorgevoerd.
- 2.21 Beide organisaties laten aan het inbrengen van een ontwerp-verordening een consultatieproces vooraf gaan. Net zoals bij de NOvAA blijft bij het NIVRA het initiatief voor een ontwerp-verordening aan het bestuur voorbehouden. Wel hebben de leden de mogelijkheid tot het indienen van een motie op een onderwerp dat staat geagendeerd. Een motie dient ondertekend te worden door ten minste tien leden alvorens deze behandeld zal worden. De NOvAA stelt thans voor ook een voorstel van slechts één lid het consultatieproces te laten doorlopen. Dat is anders indien het gaat om onderwerpen die reeds eerder in de ledenvergadering ter discussie hebben gestaan. In dat geval behoudt de NOvAA zich het recht voor terughoudender te zijn met het inbrengen van voorstellen in de vergadering. Dat is ook begrijpelijk, nu voorkomen moet worden dat het de NOvAA feitelijk onmogelijk kan worden gemaakt aan besluiten van de ledenvergadering uitvoering te geven.

Vgl. in dit verband het arrest van het Hof Amsterdam van 28 februari 2008 (**productie 7**) waarin het Hof heeft overwogen:

“Anderzijds moet aan Nivra worden toegegeven dat het zogenomede ‘0-amendement’ zozeer afweek van het op de vergadering van 12 december 2006 ter tafel liggende ontwerp VGC – het amendement kwam neer op een geheel nieuwe VGC – dat het redelijkerwijs niet als een amendement in stemming behoefde te worden gebracht.”

Daarnaast kan van de NOvAA ook niet verlangd worden voorstellen aan de ledenvergadering voor te leggen die in strijd zijn met de geldende regelgeving, (praktisch) onuitvoerbaar zijn of afbreuk doen aan de wettelijke taken van de NOvAA.

2.22 Uit het voorgaande volgt dat de NOvAA met substantiële voorstellen is gekomen die ook recht doen aan de wensen van de Wmo. Hetgeen de Wmo stelt over de houding van de NOvAA in onderdeel 2 tot en met 4 van de memorie van grieven, geeft dan ook geen juiste voorstelling van zaken. Het is juist de Wmo geweest die het overleg tussen beide partijen gefrustreerd heeft. De NOvAA heeft steeds getracht samen met de Wmo tot overeenstemming te komen.

2.23 De beschouwingen van de Wmo over de totstandkoming van de WTRA doen in dit verband niet ter zake. De NOvAA heeft enkel op dit voorstel van wet gewezen, omdat daaruit blijkt dat de wetgever het noodzakelijk acht de sector te reguleren. Dat wordt overigens ook door de verschillende politieke partijen die bij het wetgevingsproces betrokken zijn, onderstreept.

Samenvatting van het geschil tussen de NOvAA en de WMO

2.24 De Wmo blijft van opvatting dat de VGC verbindende kracht ontbeert. Met name daar waar het gaat om de toepasselijkheid van de VGC op de 'openbaar accountant', stuit dit bij de Wmo op bezwaren. De Wmo stelt in haar memorie van grieven kort samengevat ten aanzien van de verbindendheid van de VGC het volgende:

- Ten onrechte heeft de voorzieningenrechter aangenomen dat de VGC op rechtsgeldige wijze, met een meerderheid van stemmen, tot stand is gekomen (*Grief I, onderdeel 9*);
- De NOvAA heeft bij de totstandkoming van de VGC onrechtmatig of in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gehandeld (*Grief II*);
- De vordering (een gedeelte van) de VGC buiten toepassing te stellen, betekent niet dat daarmee een deel van de Wet AA buiten werking wordt gesteld en dat het bestuur van de NOvAA bevoegdheden worden ontnomen (*Grief III*);
- Ten onrechte heeft de voorzieningenrechter gesteld dat de leden geen recht van initiatief hebben, zonder een daartoe strekkend voorstel van het bestuur van de NOvAA. Ook heeft de voorzieningenrechter ten onrechte gesteld dat het bestuur niet kan worden verplicht de gevraagde faciliteiten aan de Wmo te verstrekken (*Grief IV*);
- De VGC is bovendien in strijd met andere wet- en regelgeving (*Grief V, a tot en met d*);
- Ten slotte heeft de voorzieningenrechter ten onrechte geen rekening gehouden met het beginsel van rechtszekerheid. De VGC is onduidelijk waar het gaat om de begripsomschrijving van de verschillende soorten opdrachten waarop de VGC van toepassing is (*Grief VI*).

2.25 De Wmo wil voorts dat het bestuur van de NOvAA toestaat dat de ledenvergadering zelfstandig, zonder beperking, kan besluiten om verordeningen, amendementen op verordeningen of moties in stemming te brengen.

- 2.26 Ten slotte vordert de Wmo dat de NOvAA indien meer dan veertig leden een buitengewone vergadering willen beleggen, deze leden faciliteert. Dat dient de NOvAA te doen door deze leden onverkort toegang te geven tot het leden-/adressenbestand van de NOvAA, zodat zonder inmenging van de NOvAA met de leden kan worden gecommuniceerd. Daarnaast dienen deze leden onbeperkt de beschikking te verkrijgen over een deel van de website van de NOvAA, zonder inmenging van de NOvAA. Ten slotte dienen alle kosten van een dergelijke buitengewone ledenvergadering voor rekening van de NOvAA te komen.

Reactie op de grieven: algemeen

- 2.27 De NOvAA stelt voorop dat het haar voorkeur had gehad de geschillen over de regelgeving binnen (de organen) van de NOvAA en in het bijzonder op de ledenvergadering te beslechten en niet door interventie van de rechter. De NOvAA heeft daartoe ook alles in het werk gesteld door met voorstellen te komen, die in de opvatting van de NOvAA tegemoet komen aan de wensen van de WMO en tegelijkertijd een zorgvuldige wijze van besluitvorming waarborgen. De NOvAA stelt zich op het standpunt dat op de NOvAA geen verplichting rust tegemoet te komen aan de vorderingen van de Wmo die strekken tot het wijzigen van de besluitvormingsprocedure en het faciliteren van een buitengewone vergadering.
- 2.28 Daar waar de discussie ziet op de inhoud van de VGC meent de NOvAA op goede gronden aan alle accountants eisen aan de uitvoering van hun beroep te kunnen stellen. Accountants, al dan niet openbaar accountants, die voor het beroep kenmerkende werkzaamheden verrichten, dienen zich aan de geldende gedrags- en beroepsregels te houden. Dat geldt ook voor werkzaamheden van accountants die niet uitsluitend aan accountants zijn voorbehouden en waar accountants in concurrentie met anderen dezelfde werkzaamheden uitvoeren. Met de invoering van de VGC beoogt de NOvAA te voorkomen dat een accountant voor het beroep kenmerkende werkzaamheden kan verrichten, terwijl de regels voor openbaar accountants niet op hem van toepassing zijn.
- 2.29 De NOvAA stelt voorop dat de VGC alleen indien deze *onmiskenbaar onverbindend* moet worden geacht, buiten toepassing gelaten zou kunnen worden. De NOvAA meent dat daar geen sprake van is. De NOvAA zal zijn standpunt in reactie op de grieven van de Wmo hieronder nader uitwerken.

3 Bestrijding grieven

Grief I

- 3.1 In de toelichting bij de eerste grief stelt de Wmo dat de voorzieningenrechter ten onrechte heeft aangenomen dat de VGC op een juiste en democratische wijze tot stand

gekomen is. De Wmo stelt dat de NOvAA haar leden beïnvloed heeft en onzorgvuldig heeft geïnformeerd over alternatieven.

- 3.2 De NOvAA sluit zich aan bij de overweging van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag op dit punt. De voorzieningenrechter overweegt het volgende:

"3.2. Vaststaat dat stemming over de VGC ter vergadering van 11 december 2006 driemaal heeft plaatsgevonden. Voorshands is daarmee niet gebleken dat besluitvorming over de VGC ondemocratisch is geschied. Dat de stemmingen in een enigszins chaotische sfeer hebben plaatsgevonden, doet daaraan niet af. Ter zitting heeft de raadsman van eisers desgevraagd verklaard dat de kritiek op de onzorgvuldige besluitvorming ter zake met name is gelegen in het voortraject, omdat de leden niet voldoende in de gelegenheid zijn geweest om kritiek te uiten. Hier staat tegenover dat de NOvAA onweersproken heeft gesteld dat al vanaf 2002 in werkgroepen is nagedacht over vernieuwde gedragsregels en dat daarbij ook de leden zijn geïnformeerd. Dat het bestuur van de NOvAA daarbij de leden in onvoldoende mate heeft geïnformeerd is thans niet aannemelijk geworden. Het zou kunnen zijn dat verschillende leden zich pas in een laat stadium zijn gaan realiseren welke gevolgen de VGC voor hen heeft. Vooralsnog moet echter worden geconstateerd dat er voor een meerderheid van de leden op de vergadering van 11 december 2006 geen aanleiding is geweest om tegen de VGC te stemmen."

- 3.3 Gezien het voortraject zoals dat ook in productie 1, onderdelen 17 tot en met 21, is omschreven, is naar het oordeel van de NOvAA duidelijk dat er van uit kan worden gegaan dat de voorzitter terecht tot de conclusie is gekomen dat de meerderheid van de leden van NOvAA hebben ingestemd met de VGC, terwijl de meerderheid van de leden ook op de hoogte was van de inhoud en gevolgen daarvan.

- 3.4 In de opvatting van de NOvAA slaagt deze grief niet.

Grief II

- 3.5 In het verlengde daarvan kan ook de tweede grief van de Wmo niet slagen. Daarin stelt de Wmo zich op het standpunt dat de NOvAA bij de totstandkoming van de VGC onrechtmatig of in strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur heeft gehandeld. Ook op dit punt sluit de NOvAA zich aan bij de overwegingen van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag.

"3.3. Daarnaast hebben eisers niet aannemelijk gemaakt dat de NOvAA bij de totstandkoming van de VGC onrechtmatig of in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur heeft gehandeld. Dit geldt eveneens voor de door eisers gestelde strijd met wet- en regelgeving. De verordenende bevoegdheid die de ledenvergadering ingevolge artikel 21 van de Wet AA toekomt brengt niet zonder meer met zich dat de ledenvergadering terzake ook het recht van initiatief heeft. In de Regelen zou de ledenvergadering een

dergelijk recht, evenals het in de Regelen vastgelegde recht van amendement, kunnen vastleggen. Gesteld noch gebleken is dat dit thans het geval is. Dat de VGC in strijd zou zijn met de Code of Ethics of de 8^e Richtlijn of andere wet- en regelgeving is door de NOvAA betwist. Eisers hebben onvoldoende gesteld om in dit kort geding aan te nemen dat de VGC daarmee in strijd zou zijn. Een en ander brengt met zich dat het gevorderde sub 1 niet voor toewijzing vatbaar is.”

- 3.6 Bovendien zijn de stellingen die de Wmo in onderdeel 10 van de memorie van grieven omtrent de handelswijze van de NOvAA poneert uit de lucht gegrepen en niet voorzien van een feitelijke onderbouwing. Reeds uitgebreid is uiteengezet op welke wijze de VGC tot stand gekomen is, waarvan niet gezegd kan worden dat dit onzorgvuldig is geweest.

Grief III

- 3.7 Ook ten aanzien van de derde grief van de Wmo, waarin de Wmo stelt dat toewijzing van haar vordering niet leidt tot buiten werking stelling van de Wet AA, sluit de NOvAA zich aan bij de overwegingen van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag.

“3.4. Toewijzing van het gevorderde sub 2 zou erop neer komen dat een deel van de Wet AA buiten werking gesteld zou worden en dat het bestuur van NOvAA bevoegdheden zou worden ontnomen. Hiervoor is geen enkele aanleiding. Dit deel van de vordering kan dan ook niet slagen.”

- 3.8 Ter vervulling van de taak van de NOvAA een goede beroepsuitoefening door AA's te bevorderen, stelt de ledenvergadering ingevolge artikel 24, tweede lid, van de Wet AA bij verordening gedrags- en beroepsregels vast, die gelden voor alle AA's. Gelet daarop zal buiten werkingstelling van de VGC strijd opleveren met de Wet AA. Buiten werkingstelling zal daarnaast strijd opleveren met het vereiste in artikel 25, eerste lid, van de Wet AA op basis waarvan de VGC, waar deze ziet op accountants die wettelijke controles verrichten, dezelfde inhoud dient te hebben als de terzake geldende gedragsregels van het NIVRA. Van strijd met de Wet AA zal ook sprake zijn indien een gedeelte van de VGC voor een beperkte groep AA's niet van toepassing wordt verklaard, nu de wet vereist dat gedrags- en beroepsregels voor alle AA's dienen te gelden. Bovendien zal een tuchtrechtelijke procedure vanwege overtreding van de VGC of onderliggende regelgeving bij toewijzing van de vordering afstuiten op de onverbindendheid daarvan.
- 3.9 Ten slotte kan een algemeen verbindend voorschrift alleen buiten werking worden gesteld indien deze onmiskenbaar onverbindend is. De door de Wmo gestelde onduidelijke definitie van het begrip 'openbaar accountant' levert - nog los van de vraag of daar werkelijk sprake van is - niet een dergelijk omstandigheid op.

3.10 Deze grief slaagt niet.

Grief IV

3.11 Ook de vierde grief van de Wmo waarin zij stelt dat de voorzieningenrechter ten onrechte heeft aangenomen dat de ledenvergadering geen recht van initiatief toekomt, kan niet slagen. De NOvAA wijst in dit verband wederom op de overwegingen van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag. De voorzieningenrechter overweegt in dit verband dat de regelgeving niet voorziet in een recht van initiatief voor de leden van de NOvAA. De NOvAA merkt daarbij op dat de Wmo de mogelijkheid van een recht van initiatief in wil voeren vanuit de wens een bestaande verordening, in dit geval de VGC, te kunnen wijzigen. De Wet AA kent een dergelijke mogelijkheid niet, maar bepaalt in artikel 26, eerste lid dat ontwerpen van verordeningen door het bestuur op bij amvb te bepalen wijze openbaar worden gemaakt. Vervolgens bestaat op grond van artikel 26, tweede lid, van de Wet AA voor de leden van de NOvAA de mogelijkheid schriftelijk hun bedenkingen ten aanzien van een ontwerp naar voren brengen, waarna na een periode van consultatie de definitieve versie van de verordening door het bestuur wordt bekendgemaakt.

“3.5. Het gevorderde sub 3 ziet op facilitering van een door eisers genoemde groep van meer dan veertig leden van de NOvAA die van haar bevoegdheid ingevolge artikel 2 van de Verordening op de ledenvergadering gebruik wil maken om zelf een buitengewone vergadering bijeen te roepen. De NOvAA heeft er in haar verweer op gewezen dat eisers zich in hun discussie met het bestuur van de NOvAA op het standpunt hebben gesteld dat het noodzakelijk was om een (buitengewone) ledenvergadering bijeen te roepen, zodat de VGC op voorstel van eisers kon worden ingetrokken c.q. aangepast overeenkomstig hun wensen. Eisers hebben dit niet weersproken. De omstandigheid dat eisers de door hen beoogde buitengewone vergadering willen benutten om door middel van een recht van initiatief de VGC te willen wijzigen zonder een daartoe strekkend voorstel van het Bestuur van de NOvAA, leidt ertoe dat het bestuur in dat licht gezien thans niet kan worden verplicht de gevraagde faciliteiten aan eisers te verstrekken. Hiervoor is van belang dat, zoals hiervoor onder 3.3. is overwogen, de betreffende regelgeving niet voorziet in een dergelijk recht van initiatief voor de leden van de NOvAA. Daar komt bij dat de NOvAA ter zitting heeft aangegeven dat als onderwerp op de aanstaande ledenvergadering van 11 juni 2007 discussies over de vastgestelde VGC gevoerd kunnen worden en dat daarvoor een afzonderlijke vergadering niet nodig is. Bovendien heeft de NOvAA ter zitting betoogd dat het bestuur vanzelfsprekend als regel zal willen meegaan in een verzoek tot het houden van een ledenvergadering, indien duidelijk is dat voor relevante besluitvorming een reguliere ledenvergadering niet kan worden afgewacht. Onder die omstandigheden wordt facilitering zoals door eisers gevraagd thans niet opportuun geacht en is ook dit deel van de vordering niet toewijsbaar.”

3.12 Daarmee is de in lagere regelgeving neergelegde procedure voor de totstandkoming van verordeningen in overeenstemming met de Wet AA en bestaat geen grond die procedure buiten werking te stellen. De Wet AA voorziet niet in een recht van initiatief, zodat de NOvAA ook niet tot invoering daarvan verplicht kan worden. De NOvAA is evenwel bereid de procedure te wijzigen overeenkomstig haar voorstel, zoals verwoord in onderdeel 2.13 van deze memorie.

3.13 Deze grief slaagt niet.

Grief V

3.14 De Wmo stelt in haar vijfde grief dat de voorzieningenrechter ten onrechte tot de conclusie is gekomen dat niet aannemelijk is gemaakt dat de VGC in strijd is met andere wet- en regelgeving (ro. 3.3). De NOvAA is in eerste aanleg reeds uitgebreid op deze stelling van de Wmo ingegaan en heeft gemotiveerd weerlegd dat van strijd met andere wet- en regelgeving geen sprake is. Voorzover de Wmo geen nieuwe argumenten aanvoert, wijst de NOvAA op de weerlegging in onderdelen 2.11 tot en met 2.15 van haar pleitnota. Voorzover de Wmo nieuwe argumenten aanvoert, gaat de NOvAA daar hieronder op in.

3.15 Voorzover de Wmo stelt dat sprake is van een individuele en buitensporige last voor accountants die aan de regels in de VGC onderworpen zijn en daarmee sprake is van strijd met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM stelt de NOvAA zich op het standpunt dat op de Wmo de plicht rust een dergelijke last aannemelijk te maken. Gezien het algemene karakter van deze procedure is daarvan niet gebleken. De lasten die voort zouden vloeien uit de VGC rusten in gelijke mate op accountants die gelijke werkzaamheden verrichten.

3.16 In aanvulling op haar stelling dat sprake is van schending van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, stelt de Wmo zich op het standpunt dat sprake is van strijd met artikel 11 EVRM, waarin het recht op vrijheid van vereniging en vergadering gewaarborgd wordt. Onder dit recht dient ook te worden verstaan het recht zich niet te hoeven verenigen. Daartoe wijst de Wmo op een uitspraak van de Afdeling van 9 januari 2008 (LJN: BC1524). De Wmo stelt dat door de ruime definities in de VGC, de NOvAA haar regelgeving niet alleen oplegt aan haar leden, maar ook aan niet-leden die zijn ingeschreven in het accountantsregister. Daarmee bestaat voor accountants niet de mogelijkheid hun beroep uit te oefenen zonder dat hen daarbij regels vanuit de NOvAA worden opgelegd. De VGC is daarom volgens de Wmo in strijd met artikel 11 EVRM en daarmee onmiskenbaar onverbindend.

3.17 De NOvAA stelt voorop dat er geen verplichting bestaat zich bij haar aan te sluiten. Reeds om die reden is geen sprake van strijd met artikel 11 EVRM. Wel zijn de gedrags- en beroepsregels die de ledenvergadering van de NOvAA vaststelt, verbindend voor allen die werkzaamheden verrichten gelijk aan het beroep van

Accountants-Administratieconsulent. Voorzover de algemene verbindendheid van deze regelgeving het recht op vrijheid van vereniging zou beperken, dient dit aangemerkt te worden als een legitieme beperking, waartoe het tweede lid van artikel 11 van het EVRM de ruimte biedt. De beperking is immers evenredig aan het daarmee nagestreefde legitieme doel, te weten een goede uitvoering van de publieke, toezichthoudende taak van de NOvAA de goede beroepsuitoefening door Accountants-Administratieconsulenten te bevorderen en het gemeenschappelijk belang te behartigen. Daartoe is het op zijn minst nodig dat de NOvAA regels kan stellen omtrent de uitoefening van het beroep en die regels ook kan effectueren. Het maken van een onderscheid tussen geregistreerde AA's en accountants die feitelijk dezelfde werkzaamheden verrichten gaat dan niet aan.

De NOvAA wijst in dit verband op de volgende rechtspraak:

Onder andere in een uitspraak van 13 augustus 1981 heeft het Europese Hof aangenomen dat artikel 11 EVRM ook impliceert het recht zich niet te hoeven verenigen (Young, James and Webster, judgement of 13 August 1981, par. 52 e.v.). Het Europese Hof is van oordeel dat dit negatieve recht niet een zelfde graad van bescherming geniet als het positieve recht tot vrijheid van vereniging. Het is van de omstandigheden van het geval afhankelijk of een (feitelijk) verplicht lidmaatschap in strijd is met het eerste lid van artikel 11 EVRM. Pas daarna komt het Hof toe aan de toets of sprake is van een legitieme beperking als bedoeld in het tweede lid van artikel 11 EVRM.

"55. The situation facing the applicants clearly runs counter to the concept of freedom of association in its negative sense.

Assuming that Article 11 (art. 11) does not guarantee the negative aspect of that freedom on the same footing as the positive aspect, compulsion to join a particular trade union may not always be contrary to the Convention. However, a threat of dismissal involving loss of livelihood is a most serious form of compulsion and, in the present instance, it was directed against persons engaged by British Rail before the introduction of any obligation to join a particular trade union.

In the Court's opinion, such a form of compulsion, in the circumstances of the case, strikes at the very substance of the freedom guaranteed by Article 11 (art. 11). For this reason alone, there has been an interference with that freedom as regards each of the three applicants."

Zie voorts de volgende rechtspraak waarin de beperkingsgronden van artikel 11, tweede lid, EVRM zijn geformuleerd:

- EHRM 30 juni 1993, NJ 1994, 223 en
- EHRM 29 april 1999, NJ 1999, 649

Zie ten slotte de uitspraak van het Europese Hof van 25 april 1996 (NJ 1997, 729 overweging 52 - 55) waarin het Hof tot het oordeel kwam dat geen

sprake was van een schending van artikel 11 EVRM, ondanks het feit dat betrokkene beperkt werd in zijn vrijheid zich niet te hoeven verenigen. Daarvan was sprake doordat hij ondanks geen lid te zijn van een vakbond toch gebonden was aan de collectieve overeenkomst, door als werknemer gehouden te zijn een vervangende overeenkomst met een gelijke inhoud te ondertekenen. Het Hof oordeelde dat een dergelijke beperking niet onevenredig bezwarend was voor betrokkene. Daarbij achtte het Hof van belang dat het belang van collectieve overeenkomsten in het algemeen wordt onderkend.

"52. As indicated earlier (see paragraph 44 above), the union action must have entailed a considerable pressure on the applicant to meet the union's demand that he accept to be bound by a collective agreement, either by joining an employers' association or by signing a substitute agreement. However, only the first alternative involved membership of an association. It is true that, had the applicant opted for the second alternative, he might have had less opportunity to influence the contents of future collective agreements than as a member of an employers' association. On the other hand, a substitute agreement offered the advantage that it would have been possible to include in it individual clauses tailored to the special character of the applicant's business. In any event, it does not appear, nor has it been contended, that the applicant was compelled to opt for membership of an employers' association because of economic disadvantages attached to the substitute agreement."

- 3.18 De uitspraak van de Afdeling van 9 januari 2008 die de Wmo aanhaalt, maakt dit niet anders. De vereniging die in deze uitspraak centraal stond, was van een geheel andere aard dan de NOvAA. Het ging in deze uitspraak om een huisartsengroep van een meer informele aard, waaraan niet, zoals aan de NOvAA, bij formele wet taken zijn opgedragen en bevoegdheden zijn toegekend. Bovendien achtte de Afdeling in deze uitspraak aannemelijk dat ook buiten het verband van de huisartsengroep de doelstellingen die met het verplichte lidmaatschap daarvan gepaard gingen, zouden kunnen worden bereikt. Er was volgens de Afdeling weliswaar sprake van een legitiem doel, de beperking van het recht van vrijheid van vereniging was daaraan niet evenredig. Een gelijke redenering gaat niet op voor het bereiken van de doelstellingen van de NOvAA, te meer niet nu de NOvAA ter vervulling van haar taak bij wet is opgedragen gedrags- en beroepsregels vast te stellen die gelden voor alle AA's. Van strijd met artikel 11 EVRM is dan geen sprake.
- 3.19 Voorts stelt de Wmo zich op het standpunt dat de netwerkdefinitie in de VGC in strijd is met Richtlijn 2006/43/EG, omdat deze te beperkt zou zijn (onderdeel 23 - 29 memorie van grieven). Zoals de NOvAA reeds eerder (pleitnotitie onderdeel 2.12) heeft aangevoerd, is in de VGC geen sprake van de definitie van een netwerk, maar is in de VGC het begrip accountantspraktijk opgenomen, waaronder zowel het accountantskantoor als de accountantsorganisatie wordt verstaan. Deze begrippen worden in de VGC nader gedefinieerd. Daaronder wordt niet alleen een instelling

verstaan die louter wettelijke controles verricht, maar ook die instelling die assurance- of aan assurance verwante opdrachten verricht. Deze definities zijn niet bedoeld om de onafhankelijkheid van accountants, die wettelijke controles uitvoeren, te waarborgen, zoals de netwerkdefinitie in de Richtlijn wel beoogt. Voor de bescherming van de onafhankelijkheid van accountants dient teruggegrepen te worden op de definities van de verschillende categorieën accountants. Zoals de Wmo zelf stelt is bijvoorbeeld de categorie 'openbaar accountant' ruim gedefinieerd, juist ook om te voorkomen dat bepaalde accountants zich aan de regelgeving onttrekken. In de op deze categorie betrekking hebbende regels wordt bepaald dat deze accountant onder andere belangenverstremgeling moet voorkomen en wordt aangegeven welke situaties daarvoor een bedreiging kunnen vormen. Daarmee doet het verband dat de Wmo legt met de Richtlijn 2006/43/EG niet ter zake en is evenmin sprake van strijd met deze richtlijn.

- 3.20 Vervolgens stelt de Wmo dat de VGC in strijd is met de regelgeving EG-beroepskwalificaties (onderdeel 30 van de memorie van grieven). Buitenlandse accountants die hier te lande in het accountantsregister staan ingeschreven, zijn volgens de Wmo ten onrechte gebonden aan de VGC. Ook op dit punt kan de NOVAA de Wmo niet volgen. Juist nu deze accountants zich begeven op de Nederlandse markt en dus concurreren met Nederlandse accountants ligt het in de rede beide groepen aan dezelfde regels te onderwerpen. De verplichting daartoe vloeit voort uit artikel 24, tweede lid, van de wet AA en dient het algemene belang een goede beroepsuitoefening door AA's te bevorderen. Van onrechtmatige discriminatie is geen sprake.
- 3.21 Daarnaast stelt de Wmo dat de VGC in strijd is met de Mededingingswet (Mw) (onderdeel 33 – 37 memorie van grieven). In dit verband stelt de Wmo dat de VGC een concurrentienadeel oplevert voor kleine kantoren, terwijl grote ondernemingen juist van de regelgeving profiteren. Zoals hiervoor, in onderdeel 3.18 van deze memorie, aangegeven wordt in de VGC juist een ruime definitie gehanteerd voor de verschillende categorieën accountants waarop de VGC van toepassing is. Accountants die vallen onder de definitie van 'openbaar accountant' dienen zich te houden aan de voor die specifieke groep geldende regels, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt naar gelang de omvang van de onderneming waar die accountant werkzaam is. Dat een groter kantoor er voor kan kiezen om bepaalde werkzaamheden (al dan niet in een aparte organisatie) door niet-accountants te laten verrichten, heeft met een beperking van de mededinging niets van doen. Bovendien ziet artikel 6 Mw ook niet op beperkingen die mogelijk voortvloeien uit gedragsregels.

Zie:

Rapport NMA, Inventarisatie vrije beroepen: advocatuur, 2006,
www.nmaorg.nl, p. 9 e.v. met veel verwijzingen naar voorbeelden.

Vergelijk bovendien de uitspraak van het Hof Amsterdam van 28 februari 2008 (productie 7), in een gelijke procedure als onderhavige tegen het NIVRA waarin het Hof overweegt:

"4.3 Het hof stelt voorop dat Wakkere Accountant cs – desgevraagd ter terechtzitting in hoger beroep – niet (voldoende) hebben kunnen toelichten op grond waarvan onjuist is de stelling van Nivra dat de VGC, zoals die thans – ter bescherming van het publiek – luidt, noodzakelijk is voor de goede uitoefening van het beroep van registeraccountant, zoals dit in Nederland is georganiseerd, en op grond waarvan niettemin mogelijke mededingingsbeperkende gevolgen zouden moeten meebrengen dat op voorhand moet worden gesteld dat de VGC daarom (in zoverre) onverbindend is. Dit betekent dat de in grief 5 neergelegde mededingingsrechtelijke bezwaren van Wakkere Accountant cs falen.

3.22 Ten slotte stelt de Wmo dat voldoende is uiteengezet dat ook sprake is van strijd met artikel 39 en 43 van het EG-verdrag en de artikelen 25 en 26 van het IVBPR (onderdeel 38 memorie van grieven). De Wmo heeft de strijdigheid van de VGC met deze bepalingen op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt, te meer niet gelet op de weerlegging van de andere grieven, zoals de NOVAA hiervoor heeft gedaan.

3.23 De grief dat de VGC in strijd zou zijn met andere wet- en regelgeving kan niet slagen.

Grief VI

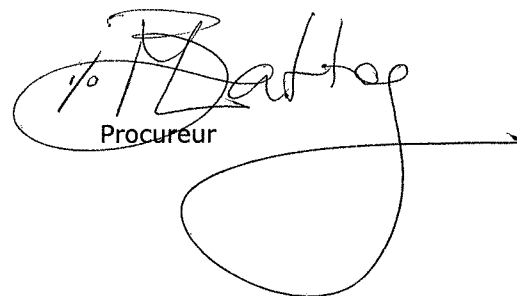
3.24 Als zesde en laatste grief stelt de Wmo zich op het standpunt dat de VGC strijd oplevert met het algemene beginsel van rechtszekerheid vanwege de onduidelijkheid van de begrippen in de VGC (onderdeel 39 en 40 memorie van grieven). De NOVAA verwijst in reactie op deze grief naar de COS en – reeds vervallen – RAC, waarin de verschillende begrippen voldoende duidelijk zijn omschreven. Van rechtsonzekerheid is geen sprake.

3.25 Ook deze grief slaagt niet.

4 Conclusie

- 4.1 Tot bekrachtiging van het vonnis van de voorzieningenrechter van de rechtbank Den Haag van 11 juni 2007, met veroordeling van appellanten in de kosten van het geding in hoger beroep, en met verklaring dat deze proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad zal zijn, zulks met bepaling dat over die proceskostenveroordeling de wettelijke rente verschuldigd zal zijn met ingang van veertien dagen na de datum van het te dezen te wijzen arrest.

Den Haag, 20 mei 2008

Procureur

behandeld door	mrs. E.J. Daalder en M.L. Batting
correspondentie	postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	(070) 515 37 17
fax	(070) 515 30 76
e-mail	ej.daalder@pelsrijcken.nl
zaaknummer	10021588